

Při hledání náplně mé seminární a později i diplomové práce jsme se snažila zaměřit svoji pozornost na zatím nepříliš zpracované oblasti české historie. Vlastním podmětem se mi stal referát k dějinám českého raného novověku o hospodářských aktivitách předbělohorské šlechty. V souvislosti s problematikou využití úvěru jsem se seznámila s pracemi Václava Bůžka věnovaným hospodářskému a společenskému postavení nižší šlechty.¹ Pozornost badatelů se dlouho obracela k vyšším složkám stavovské společnosti; z nižší šlechty jsou obvykle zpracováni jen významnější jedinci. Až v posledních letech se zájem historiků zaměřil i tímto směrem a výsledkem jsou například právě Bůžkovy shrnující studie. V přehledném článku Pavly Burdové o deskách dvorských² jsem objevila souvislou a zatím nezpracovanou řadu karlštejnských manských desek od počátku 17. století, na které jsem zaměřila svoji pozornost.

V původní verzi mělo být následující pojednání analytickým průřezem určitého krátkého úseku na základě jediného pramene, například Kvaternu manství karlštejnského z počátku 17. století, a mělo tak navazovat na můj příspěvek přednesený a později i publikovaný na Celostátní studentské vědecké konferenci v Olomouci.³ Časem jsem však začala narážet na obtíže způsobené především tím, že k tomuto tématu, tj. lenní soustavě hradu Karlštejna, nevznikla ještě žádná zobecňující studie, a to především kvůli nedostatku pramenů. Většina příspěvků totiž pochází od regionálních historiků, kteří se zabývali pouze změnami majitelů na jednotlivých lénech, ale zase jen na základě dochované řady karlštejnských manských desek od počátku 17. století. A tak získané výsledky nebylo možné s čím porovnávat, zasadit do určitého kontextu či vývoje. Zvláště pak po hlubším proniknutí do problematiky lenních soustav a manského práva jsem přistoupila ke změně koncepce celé práce, kterou jsem se proto rozhodla orientovat spíše problémově.